

Дејан САВОВСКИ

ФЕНОМЕНОТ НАРЕЧЕН ГЛОБАЛИЗАЦИЈА

Во современите литератури многу автори го споделуваат размислувањето дека за настанатите промени во глобалното безбедносно опкружување, како главна импликација, покрај трката во вооружувањето, нивото на демократија, се зема степенот на економска развиеност. Истовремено, економските односи секојдневно се мултиплицираат и стануваат сериозен предмет на интересирање, како на научната, така и на пошироката јавност. Развојот на националните економии е круцијално прашање од кое директно е детерминиран опстанокот на секоја држава. Состојбата во националната економија мора да биде "број еден" национален безбедносен приоритет за секоја демократски избрана влада. Некои економската безбедност дури ја истакнуваат и пред воената безбедност на земјата. Развојот на националните економии директно кореспондира со глобалната светска економија. Од есенцијална важност е фактот дека меѓународните светски пазари претставуваат неограничен простор за пласман на стоки, услуги и развој. Меѓународниот капитал се движи со брзина на светлината од една во друга земја, (не)исполнувајќи ги надежите и сонштата на луѓето. Вклучувањето во глобалната економија всушност претставува борба за нови пазари во странство, што е од исклучително значење за државата. Исто така, глобализацијата води до повеќефункционална и економска експлоатација на природните ресурси, што е поврзано со компатибилната работна сила и производство, каде светот е персонификација на глобален "хипер" маркет. Многумина сметаат дека државата треба да ги прифати сите предизвици на глобализацијата во сите сфери на репродукција, со што де факто ќе се зацврсти националната економија, односно преку неа се афирмираат придобивките на светската економија.

Во економската теорија и практика познат е примерот на агресивната и радикална надворешно-трговска политика на Јапонија под мотото: Да се избегне или умре, што всушност многу грубо ја отсликува реалноста на глобалната

економија, но истовреме и го открива патот на успехот, преку афирмација

НАЈДОБАР НАЧИН ПРИ РАСПРЕДЕЛБАТА СИТЕ ДА БИДАТ ЗАДОВОЛНИ Е ДА СЕ ЗГОЛЕМИ КОЛАЧОТ

и развој на националната економија. Не постои дел од светот кој е имун на барањата за повисоки профити. Тоа значи дека огромен дел од напорите на земјите кои навлегоа во долготрајниот процес на трансформација на своите национални економии мора да бидат

И покрај глобализацијата, најголем дел од светот живее во светска изолација и сиромаштија. За многу жители на Африка, Азија и Латинска Америка дневните проблеми се поврзани со тоа како да преживеат.

насочени кон разрешување на економските проблеми. Ова особено се однесува на земјите од Источна Европа, на земјите лоцирани кај Балтичкото Море, преку Балканот, па сè до Украина и Грузија, каде економската стабилност е приоритет за сите.

Може да се заклучи дека во овој регион Европската унија дава значителен придонес во процесот на политичка демократизација и економска либерализација. Перцепциите за овие земји како закана се во насока на етничката нетолерантност и националистичката манифестација кои, пак, директно кореспондираат со економските аспекти. Одредени држави, како и нашата, економскиот развој го согледуваат преку директни странски инвестиции на макроекономски амбиент, но при тоа не создаваат поволна клима за привлекување на таквите инвестиции. Можеби звучи неверојатно, но во основата на проблемот, односно на сите промени, се наоѓа развојот, пред сè, економскиот. На државата ѝ останува елементарната одговорност за обезбедување на безбедноста и на социјалната состојба на граѓаните. Тоа значи дека сиромаштијата не е таа која ги иницира промените во општеството, туку конкретно се работи за економскиот развој, кој генерира драматични промени во современите општества. И затоа на прв поглед изгледа дека тешкиот живот ги тера луѓето да се конфронтираат.

Негативни импликации од овој вид развој е тоа што поголем дел од популацијата станува политизирана и се занимава со евтино политиканство. Сепак, на крајот би завршил со фактот дека ова е тема која бара посеопфатно разгледување, па како заклучок би кажал - глобализацијата како современ феномен не значи само редување на економските успеси на технички можности. Таа, исто така, значи поделеност на светот, во чија хиерархија се наоѓаат развиените земји. И покрај глобализацијата, најголем дел од светот живее во светска изолација и сиромаштија. За многу жители на Африка, Азија и Латинска Америка дневните проблеми се поврзани со тоа како да преживеат.